

ΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΣΤΑΝΛΕΪ ΓΟΥΕΪΜΑΝ

ΜΙΑ ΠΑΡΤΙΔΑ ΖΑΡΙΑ...

—Μεγαλιότατε ! Σεις !...

ὁ Ἑρρίκος ἀποφάσισαν νὰ συναντηθοῦν στὴν πολίχνη Λά Ρεόλ, καὶ νὰ κανοῦσαν ἐκεῖ τίς διαφορῆς τους. Στὰ χρόνια ἐκεῖνα, ἡ μικρὴ αὐτὴ πόλις ἦταν καλὰ ὀχυρωμένη. Ἐνα φρούριον, γχι-σμεῖον στὴν κορυφῇ τοῦ λόφου, δεσποζε ὅλης τῆς πόλεως καὶ τὴν προστατεύε ἀπὸ κάθε ἐπιδρομῇ.

Ἡ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων εἶχε μεταφέρει ὅλη τὴν Ἀλλή τῆς στὴ Λά Ρεόλ καὶ ἡ συντροφὴ ἡσυχῇ πολίχνη εἶχε μεγάλη κίνηση ἐκεῖνες τίς μέρες.

Ἐνα βράδυ, λίγες ἡμέρες πρὶν γίνεῖ ἡ ἀποφασιστικὴ συναντήσις τῶν βασιλέων, δύο ἀξιωματικοὶ ἔπαιζαν ζάρια στὴν αἴθουσα ἐνὸς ξενοδογεῖου τῆς Λά Ρεόλ. Ἡ ὥρα ἦταν περασμένη κι' ὅλη ἡ πόλις κοιμόταν. Οἱ δύο παίκτη ἦσαν ἀφοσιωμένοι στὸ παιχνίδι τους καὶ δὲν ἀλλάζαν, παρὰ λίγες λέξεις. Ξαφνικὰ ὁ νεώτερος ἀπ' αὐτοὺς πέταξε τὰ ζάρια ἀπάνω στὸ τραπέζι καὶ σηκώθηκε ἀπότομα ἀπὸ τὴ θέσι του.

—Ὁ Σατανὰς σὰς προστατεύει ἀπόψε! φώναξε μὲ πικρίαν. Πόσα σὰς ὄφειλω :

—Δυὸ χιλιάδες κορώνες! ἀπάντησε ὁ σωματικῆς του μὲ ἀπάθεια. Δὲν θέλετε νὰ ἐξακολουθήσω τὸ παιχνίδι;

—Ὅχι! καὶ μακάρι νὰ μὴν εἶχα παίξει καθόλου! εἶπε ὁ νέος.

Κατόπι πῆγε καὶ στάθηκε μπροστὰ στὸ παράθυρο. Κατασφιασμένος, κτύπαξε ἔξω. Ἦταν μὲ ὑπέροχην βραδεία. Ἡ σελήνη φώτιζε τὴ γραφικὴ πολίχνη κι' ἔριχνε ἀσημένιες ἀνταύγειες στὸν ποταμό, ὁ ὅποιος κυλοῦσε ἥρεμα τὰ νερά του μπρος στὸ ξενοδοχεῖο. Ὁ ἄλλος ἀξιωματικὸς, ἀφοῦ στάθηκε μιά στιγμὴ σκεπτικὸς, πλησίασε κατόπι τὸν σύντροφό του καὶ χτύπωντας τὸν ἐλαφρὰ στὸν ὦμο, τοῖ εἶπε.

—Μὲ συγχωρεῖτε γιὰ τὴν ἀδιόκριτη ἐρώτησι πού θὰ σὰς κάνω, κύριε ὑπόκομη. Ἀλλὰ φοβῶμαι πὸς ἡ ἀποφινὴ γκίνα σας σὰς δυσκολεῖται οἰκονομικῶς.

—Στὴν ὀργή! φώναξε ὁ νέος ἀγανακτισμένος. Γνωρίζετε σεις κανένα πού θὰ ἔγανε δυὸ χιλιάδες κορώνες, χωρὶς νὰ στενοχωρηθῇ; Ὅσο γιὰ μένα...

—Ὅσο γιὰ τὰς— ἐξακολούθησε ὁ ἄλλος μὲ ἡρεμίαν— ἔχω τὴν ἰδέαν ὅτι μὲ τὸ ποσὸν πού γάσατε, καταστρέφεστε κυριολεκτικῶς...

—Ἐ! καὶ ἡ αὐτὸ τί; Μήπως σὰς ἐνδιαφέρει; Μὴ φοβάστε! Θὰ πληρωθῆτε!

—Κἀλὰ, καλὸ, φίλε μου, μὴ θυμῶνετε. Ἦθελο μόνον νὰ πῶ πὸς ἂν θέλατε, θὰ μπορούσατε νὰ τὰ κανοῖσθε ὅλα, ἀρκεῖ νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ μιλήσω ἐλεύθερα.

—Τί θέλετε νὰ πῆτε;

—Ἀκοῦσατε... Σεις εἶσατε ὁ διοικητὴς τοῦ Λουσιού καὶ ἀντιπροσωπεύετε τὸν βασιλέα τῆς Ναβάρρας. Ἐγὼ εἶμαι ὁ διοικητὴς τοῦ Κρεάνς καὶ ἀντιπροσωπεύω τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας. Τρεῖς λεωνῶδες χοροῖζον τίς πόλεις μας. Ἄν ἔξαφανα... κανένα βράδυ, μ' ἀφήνατε νὰ καταλάθω τὸ Λουσιού, θὰ μοῦ πληρώνετε ἔτσι μὲ τὸ παραπάνω τίς δυὸ χιλιάδες κορώνες πού μοῦ χρω-

στάτε... Μὲ ἐνωθεῖτε;

—Ὅχι! ἀπάντησε ὁ νέος ἀργὰ. Δὲν σὰς ἐνώθω, κύριε!

—Τίτε, σκεφθῆτε τὴν πρότασί μου, καὶ θὰ τὴν ἐνωθεῖτε!— εἶπε ὁ διοικητὴς τοῦ Κρεάνς.

Ἐπὶ μερικὰ δευτερόλεπτα, ἀπόλυτη σιωπὴ βασιλεύσε στὸ δωμάτιο. Κατόπι ὁ ὑπόκομης ἐξέσπασε σ' ἕνα ἠχηρὸ γέλιο καὶ ἀρπάζοντας τὸ μαζὸς του καὶ τὸ σπαθί του πού ἦσαν ριγμένα ἀπάνω σὲ μιά κρεκλα, πλησίασε τὸν ἀξιωματικὸ καὶ τοῖ εἶπε μ' εὐθυμὸ τόνο:

—Κύριε λοχαγέ, μοῦ στήσατε τὴν παγίδα σας μὲ πολλὴ τέχνη. Ὡστόσο, δὲν εἶμαι ἐντελῶς μεθυσμένος καὶ εὐτυχῶς μπορῶ ἀκόμα νὰ φυλάξω τὸν ἑαυτὸ μου καὶ τὸ Λουσιού! Καλὴ νύχτα σας! Τὰ γρήματά σας θὰ τὰ λάθετε!

—Φίλε μου, λυποῦμαι πού θὰ καταστραφεῖτε ἐξ αἰτίας μου!

—εἶπε ὁ ἀξιωματικὸς, ἀνοίγοντας τὴν πόρτα γιὰ νὰ περῶσὶ ὁ νέος. Ἀκοῦσατε!... Θὰ σὰς κάνω μιά ἄλλη πρότασι. Ἄν θέλετε, παίζουμε στὰ ζάρια τίς δυὸ χιλιάδες κορώνες πού γάσατε κι' ἄλλες χίλιες ἀκόμα, ἀπέναντι τῆς πόλεως πού διοικεῖτε... Ἐλάτε δά!... Μὴν εἶστε στενοκέφαλος!... Κανένας δὲν μὰς ἀκούει! Ἄν κερδίσετε, εἰσαθε ἐλεύθερος νὰ φύγετε καὶ θὰ πάρετε καὶ χίλιες κορώνες... Ἄν γάσετε, θὰ μοῦ παραδώσετε κρουθὰ τὸ Λουσιού... Ἐλάτε νὰ παίξουμε! Ἐνα ριζιμο τῶν ζαριῶν θὰ τ' ἀποφασίσῃ ὅλα!

Ὁ νέος κοκκίνισε. Ἐορίε μιά ματιὰ στὰ ζάρια πού ἦταν ἀπάνω στὸ τραπέζι καὶ ἔκανε ἕνα βῆμα πρὸς τὰ ἐκεῖ. Ὁ πειρασμὸς ἦταν μεγάλος!... Κατόπι, μὲ μιά ἀπότομη κίνησι, ἀπομάκρυνε τὸν ἀξιωματικὸ πού τοῖ ἔβραζε τὴν ἔξοδο. Ἐπειτα ὅμως σταμάτησε, διατάσε μιά στιγμὴ καὶ τέλος ἀποφασιστικὰ γύρισε καὶ πλησίασε τὸ τραπέζι.

—Εἶνε ὁ Σατανὰς ὁ ἴδιος! φώναξε ὁ νέος ἔαναμμένος. Μὴ παιδιαρίζετε! τοῖ εἶπε ὁ λοχαγὸς μὲ ἀπάθεια. Ἄν δὲν θέλεις, μπορεῖς νὰ φύγεις.

Ἀλλὰ ὁ νέος κρατοῦσε περὶ στὰ χέρια του τὸ χωνί μὲ τὰ ζάρια.

—Κι' ἂν κερδίσω; τραύλισε.

—Ἄν κερδίσω, θὰ πάρετε χίλιες κορώνες. Ἄν γάσετε, τότε ἕνα βράδυ πού δὲν θὰ ἔχη σελήνη, θὰ μοῦ ἀφήσετε αἰσιχτὴ μιά ἀπὸ τίς πόλες τοῦ Λουσιού!... Τίποτε ἄλλο... Θέλετε νὰ παίξετε πρῶτος; εἰσήσε ὁ ἀξιωματικὸς πού μὲ κῶπο συγκρατοῦσε τὸ κατανικὸ γέλιο πού ἀνέβαινε στὰ χείλη του.

—Ὅχι! ἀπάντησε ὁ ὑπόκομης. Παίξτε σεις πρῶτα.

—Ὅπως θέλετε! ἀποκρίθηκε ὁ ἀξιωματικὸς κι' ἔρριξε τὰ ζάρια.

—Ἐφτά!

Ὁ νέος πῆρε τὰ ζάρια καὶ τὰ ἔρριξε κι' αὐτὸς.

—Ἐφτά!

Ὁ ἀξιωματικὸς πῆρε πάλι τὸ χωνί μὲ τὰ ζάρια καὶ τὸ γύρισε. Τὰ ζάρια κῶλησαν ἀπάνω στὸ τραπέζι, ἐνῶ οἱ δύο ἄνδρες μὲ ἄγνια τὰ παρακολούθουσαν... Πάλι ἐφτά!

Ὁ νέος προστάθησε νὰ γελῶσι, ἀλλὰ δὲν ὑπέροσε. Τὸ γέλιο πῆνε στὸ λαῖμό του καὶ μονάχα ἕνα βογγητὸ ἀνέβηκε στὰ χείλη του. Στὸ μέτωπό του φάνηκαν σταγονίτες ἰδρώτους. Τὸ πρόσωπό του ἦταν ὄχρῳ καὶ τὸ γέρι του ἔτρεψε σὰν ἀναποδογύρισε τὸ χωνί μὲ μιά γρήγορη κίνησι.

—Ἐξή!

Ἡ τύχη μ' εἰσθεῖ ἀπόψε!—εἶπε ὁ διοικητὴς τοῦ Κρεάνς σοβαρὰ, ἐνῶ συγχρόνως κατέβασε τὰ βλεφάρια γιὰ νὰ κρύψῃ τὴ φλόγα τοῦ θορύβου πού φώτιζε τὰ μάτια του. Πότε ἐπιστρέφετε στὴ θέσι σας, κύριε ὑπόκομη;

Ὁ ἄτυχος νέος στεκόταν ἐκεῖ, σὰν ἀποβλακωμένος, κτυπάζοντας τὰ ζάρια πού τὸν εἶχαν καταστρέψει.

—Μεθαύριο! μούγκρισε.

—Τότε θὰ μοῦ ἀνοίξετε τὴν πόλη τοῦ Λουσιού τὸ ἐπόμενον βράδυ τῆς ἐπιστροφῆς σας.

—Ποῦ καλά!

—Ἐχω τὸ λόγο σας;

—Οἱ Λατινῶν δὲν ἀπεθοῦν τὸ λόγο τους, κύριε! ἀπάντησε ὁ νέος μὲ ἀγέρωχο ὕφος. Ἄν ζῶ

*Ακούμησε μὲ εὐλάβεια τὰ χεῖλη του στὸ χέρι τοῦ ἡγεμόνους...

ώς τότε, θά σ'ας παραδώσω τὸ Λουσινού!... Ἀδιάφορο ἂν κατό-
πιν κάνο, τὸ πᾶν γιὰ τὸ ἀνακτῆσαι!

Ὁ νέος βγήκε ἀπὸ τὸ δωμάτιο, ἀφήνοντας τὸν ἀντιπάλο του,
μόνο του μὲ τὸ θρίαμβό του.

Ὁ ὑποκόμης προχώρησε τώρα στοὺς ἐρημικοὺς δρόμους
τῆς Λά Ρεόλ κ' ἔνα ἀσθημα φρίκης πλημμύριζε τὴν ψυχὴ του
γιὰ τὴν ἄσχητη πράξι του. Ὁλόκληρο τὸ μέλλον του χανόταν
μονομιάς. Δὲν ὑπῆρχε τρόπος γιὰ νὰ ἐξέλθῃ. Ἐνας σιδηρένιος
κλειδὸς τὸν ἐσφιγγε ἀπὸ παντοῦ. Ἄχ! ἂς μπορούσε νὰ γύ-
ριζε τρεῖς πῶσι!

Ἐξαντλημένος, μὲ ἄστατο βήμα, ὁ νέος ἀνέθηκε τὴν σκάλες
τοῦ σπιτιοῦ του καὶ μπήκε στὸ δωμάτιό του. Ἐνωιαθε τὴν ἀ-
νάγκη νὰ ἐμπιστευθῆ τὸν πόνο του ὁ κάποιος... Πεταξε τὸ μαν-
δύα του σὲ μιὰ καρέκλα καὶ πλησιάζοντας στὸ τζάκι, διέκρινε
στὸ μισοσκοτάδιο τὸν πιστὸ ὑπηρετὴ του ποὺ κοιμόταν ἀμείρι-
νος, ἐξαπλωμένος χάμα, μπροστὰ στὴ μισοσβυσμένη φωτιά.

—Σήκω, παλῆροσκόμο! φώναξε ἐξω φρενῶν. Σήκω, παλῆ-
τόμαρο! Ἥλιθε! Κτῆνος! Κοίμασαι, στὴ στιγμή που ὁ κύριος
σου καταστρέφεται!... Ἀλλὰ ποὺ ξέρεῖς ἐσύ, χοντροχωριάτη, τί
θὰ πῆ τιμὴ! Σήκω! Εἶδεῖν μπορεῖς νὰ πᾶς νὰ βρῆς ἄλλο ἄ-
νθρωπο... Ἀκούς τί σοῦ λέω, Ζιλ; Τάχασα ὄλα!... Ὅλα!... Χρή-
ματα, κτήματα καὶ αὐτὸ ἀκόμα... τὸ Λουσινού! Πᾶνε ὄλα στὰ
καταραμένα ζάρια!...

Ἐκεῖνη τὴ στιγμή, ὁ ἄνθρωπος ποὺ κοιμόταν σηκώθηκε ἄρ-
γὰ καὶ εἶπε μὲ ἀπάθεια στὸν ὑποκόμητα:

—Φεθούμαι, κύριε ὑποκόμη, πῶς χάνοντας τὸ Λουσινού στα
ζάρια, χάσασε κάτι ποὺ δὲν σ'ἄντικει!

Καί, λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, μὲ τὸ πόδι του, χτύπησε τὰ
ζάρια ποὺ ἐκαίγαν στὸ τζάκι καὶ μιὰ φλόγα πῶ ζωρὴ φώτισε
τὸ δωμάτιο.

Ὁ νέος τότε, μὲ τὰ μάτια ὀρθάνοικτα ἀπὸ φρίκη, κύτταξε
τὸν ἄνθρωπο ποὺ τοῦ μιλούσε. Ἐκανε ἕνα βή-
μα πίσω καὶ στάθηκε παγωμένος, ἄχρως, τραυ-
λίζοντας:

—Μεγαλειότατε! Σειε!

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ στεκόταν ἀπέναντί του καὶ
στὸν ὅποιο εἶχε ἐμπιστευθῆ τὴν αἰμία του, δὲν
ἦταν ὁ ἐμπιστος ὑπηρετῆς του, ἀλλὰ ὁ βασι-
λεὺς, στὸν ὅποιο εἶχε ὀρκισθῆ πίστι καὶ τὸν ὅ-
ποιο εἶχε προβῶσει πρὶν ὀλίγο!

—Τὸ εἶχα ὑποπτεῖν αὐτό! εἶπε εἰρωνικά ὁ
Ἑρρίκος. Καλὰ μὲ πληροφόρησαν λοιπὸν πῶς
ἡ γυνὴ αὐτῆ ἀλεπού, ὁ λοχαγὸς ντὲ Κρεάνς, σὲ
τριγύριζε πολὺ τελευταία. Ἄπορη εἶσαι, κύριε
ὑποκόμη! Μπορῶ ν' ἀκούσω ποῖα εἶνε ἡ δικαιο-
λογία σας;

Μὲ τὸ κεφάλι σκυφτό, ὁ εὐπατρίδης στεκόταν
ἄχρως καὶ αἰμίλητος. Ἡ καταστροφή του εἶχε
συντελεσθῆ.

—Μεγαλειότατε! εἶπε μὲ ἀπόγνωσι—ἡ ζωὴ μου σ'ἄς ἀνίκη,
ὄχι ὄλας καὶ ἡ τῆμ μου.

—Ἡ τιμὴ σας! φώναξε εἰρωνικά ὁ Ἑρρίκος.

Τὸ εἰρωνικό ὄφος τοῦ βασιλέως ἔκανε τὸ νέο νὰ κοκκινίσῃ.
—Μεγαλειότατε! εἶπε ζωρὰ—εἰμὶ ἐτοιμος νὰ πληρώσω τὸ
χρέος μου ἀπέναντί σας. Ἀλλὰ ζητῶ μὸ ἐπιτρέψετε νὰ
πληρώσω πρῶτα τὸ χρέος μου πρὸς τὸν λοχαγὸ ντὲ Κρεάνς.

—Ὁ!—φώναξε ὁ βασιλεὺς—μοῦ προτείνειεὶς νὰ παρῶ τὴ ζωὴ
σου καὶ νὰ θυσιάσω τὸ Λουσινού! Παιδιρίζεις, φίλε μου! Ἄ-
κουσε τί θὰ σοῦ πῶ... Ἦσουν τυχερὸς ποὺ ἦρθα ἄποσε σπι-
τι σου. Μονάχα ἐμεῖς οἱ δυὸ ξέρουμε τὸ μυστικό σου, κ' εἶμαι
πρόθυμος νὰ συγχωρῶ τὴν τρέλλα σου! Θὰ κάνω ὅμως ὅ,τι
θὰ σ'ε διατάξω. Καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα καὶ σοῦ πῶ: «Χτύπα γιὰ
τὴ Ναβάρρα καὶ γιὰ τὸ βασιλεῖά σου», θὰ φέρῃς σὺν τιμῆς
εὐπατρίδης. Μὴ χάσεις λοιπὸν τὸ θάρρος σου! Τώρα ἀκου-
σε με.

Γιὰ πολλὴ ὥρα, ὁ βασιλεὺς κ' ὁ ὑποκόμης ἔμειναν ἐκεῖ
μπροστὰ στὸ ἀναμμένο τζάκι καὶ συζητοῦσαν ζωρὰ. Τέλος ὁ
νέος ἔπεσε γονατιστὸς μπροστὰ στὸν ἡγεμόνα του καὶ ἔ-
θελα ἀκούσθησε τὰ χεῖλη του στὸ χέρι τοῦ βασιλιά. Μιὰ λάμψη
χαρᾶς κ' ἔλπιδος φώτισε τώρα τὸ πρόσωπό του. Καὶ ὅταν ἔ-
φυγε ὁ Ἑρρίκος τῆς Ναβάρρας, κρυφὰ ὅπως εἶχε ἔλθει κου-
κουλωμένος ὡς τὰ μάτια μὲ τὸ μανδύα του, ὁ εὐπατρίδης συ-
γκινημένος ὀρίστηκε πῶς θὰ γινόταν στὸ ἔλεξ ὁ πῶ πιστὸς
καὶ ἀφοσιωμένος θεράπων του.

Στὸ διάστημα αὐτό, ὁ λοχαγὸς ντὲ Κρεάνς ἀπολάμβανε τὸ
θρίαμβό του. Ἐπλάθε διενεργεῖν γιὰ τὸ μέλλον καὶ μὲ ἀνυπομονη-
σία περιέμενε τὴ στιγμή ποὺ θὰ γινόταν κύριος τοῦ Λουσινού.
Ὅλες ἡ προκαταρκτικὲς συνεννοήσεις ἔγιναν χωρὶς ἐμπόδιο
καὶ τὴν προοδισιομένην

βραδείᾳ, ὁ λοχαγὸς ντὲ
Κρεάνς ἐκίνησε μὲ τριάν-
τα ἐκλεκτοὺς στρατιώτες
γιὰ νὰ παραλάβῃ τὴν πόλι.
Ἐξασκίον ἠπτεῖς τοὺς ἀκο-
λουθοῦσαν ἀπὸ πίσω. Ὅπως

ΓΝΩΜΙΚΑ, ΣΚΕΨΕΙΣ, ΑΞΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

Οἱ ἄνδρες πρέπει νὰ φυλάγονται ἀπὸ τὴς γυναῖκες ποὺ εἶνε
μικρότερες τὸν ἑαυτοῦ χρόνον καὶ νὰ φεύγουν μακριὰ ἀπὸ τὴν
ἐκείνησ ποὺ εἶνε μεγαλύτερες τῶν σαράντα.

Ἡ γυναῖκες τρέγουν πίσω ἀπ' τοὺς τρελλούς, κ' ἀποφεύ-
γουν τοὺς γνωστικούς, ὅπως ὁ διάβολος τὸ λῆσαν.

Π. Ρωσπερδ
Ἄν σου πῆ μιὰ γυναῖκα, μὴν τὸ πάρῃς ἀπὸ σοῦσάρᾳ.
Κ' ὅταν σοῦ λέει ἀκόμα «φύγε», δὲν ἐνοῖς αὐτό, ἀλλὰ τὸ ἀν-
τιθετο.

Σαίξπηρ
Στὰ χεῖλη τῶν γυναικῶν τὸ «ὄχι» εἶνε ὁ μεγαλύτερος ἀδελ-
φὸς τοῦ «ναί».

Β. Οὐγκώ
Γιὰ ἐκείνους ποὺ ἀγαποῦν, δὲν ὑπάρχει ἀνώτερος νόμος ἀπὸ
τὸν ἔρωτα.

Κάμπελ
Ὅταν ὑπάρχει ὁ ἔρωτα μέσα στὴν καρδιά μας, ἐκτοπίζει κά-
θε δυστυχία καὶ κάθε μίζερια.

Βήτσερ
Οἱ ἐρᾶσαι δὲν συντομεῖουν τὴς ὥρες. Πᾶνε πῶ μπροστὰ ἀπ'
αὐτές. Τόσο πολὺ ἀνυπομονοῦν καὶ θέλουν νὰ φτάσῃ ἡ ποσῆτη
στιγμὴ πῶ γρήγορα.

Σαίξπηρ
Ἄν ἐπραγματοποιούοντο ὄλα ὅσα ποθοῦν οἱ ἐρᾶσαι, δὲν θὰ
ὑπῆρχε στὸν κόσμο πῶ ποθητὸ πράγμα, αὐτὸ τὸ νὰ εἶνε κακεῖ
αἰώνως ἐρωτευμένοι.

Κήτς
Ἄν εἶμαι, τὸ ὀφείλω στὴν γυναῖκα μου, ἀλ-
λά κ' ὅ,τι θὰ γίνω, σ' ἐκείνην ἐπίσης θὰ τὸ ὀ-
φείλω.

Τάκίτς
Ἡ ἀγάπη ποὺ μᾶς χαρίζει ἡ γυναῖκα, εἶνε ἡ
μὴν ἀληθινή παρηγοριά τῆς ζωῆς μας.

Βῶρων
Δὲν ὑπάρχει πῶ μεγάλη εὐτυχία, γιὰ ἕνα
ἄνδρα, ἀπὸ μιὰ γνωστικὴ γυναῖκα.

Κοῦπερ
Μιὰ τριπλὴ ἀλυσίδα μᾶς ἐνώνει μὲ τὸν ὀ-
ρανό: Ἡ ἀλυσίδα τῆς Φιλίας, τοῦ ἔρωτα
καὶ τῆς Εἰρήνης.

Κοῦπερ
Ὅταν γράφῃς κακεῖς γιὰ τὴς γυναῖκες, πρέ-
πει νὰ βουτάῃ τὴν πένα του πῶ ὀυράνιον τό-
ζον καὶ νὰ ρίχνῃ σὲ κάθε γραμμὴ σκῆνη ἀπὸ φτερά πεταλού-
δας!...

Ντιντερὼ

εἶχαν εἶχαν συμφωνήσει, ὁ ὑποκόμης εἶχε ἀπομακρῶνῃ τὴ φρου-
ρὰ καὶ μιὰ πύλη τῆς πόλεως ἦταν ἀνοιχτή. Ὁ λοχαγὸς ντὲ
Κρεάνς μπήκε στὸ Λουσινού, ἔχοντας πεποιθῆ στὴν τιμιότητα
τοῦ ἀντιπάλου του. Πράγματι, ὁ ἀδελματικὸς δὲν βρήκε καμ-
μιὰ ἀντίσταση, καὶ ὅταν οἱ ἄνδρες του ὑπῆκαν αἰφνιδιαστικά
στοὺς στρατῶνες, ἡ φρουρὰ τῆς πόλεως δὲν πρόστασε ν' ἀμυ-
νηθῆ καὶ ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἀδελματικῆς ἀναγκάστῃκα ταπεινω-
μένος νὰ πασαδῶσῃ στὸν λοχαγὸ ντὲ Κρεάνς τὸ σπαθί του καὶ
τὰ κλειδιά τοῦ Λουσινού. Ὁλοσὸ, ὁ ὑποκόμης ντὲ Λαντινὸν δὲν
φαινόταν ποθενά...

Ἐρωτευθῆς, ὁ λοχαγὸς, καθάλλα σ' ἄλογο του, στεκόταν
στὴ μέση τῆς πλατείας κ' ἔδινε διατάξεις. Διαγγελεῖς ἔφταναν
ἀμέσως γιὰ νὰ ἀναγγελοῦν τὸ...κατόρθωμά του...

Σαφνικά ἕνας συγκεχυμένος θόρυβος φωνῶν ἀκούσθηκε κ'
ἕνας ἄνθρωπος λαχανιασμένος ἔφτασε.

—Τί τρέχει; ῥώθησε ἀπότομα ὁ λοχαγὸς.

—Ἦσαν τὸ Κρεάν!... Μᾶς πῆσαν τὸ Κρεάν!

—Πῶς; Ποῖς; ἐρωτοφόνησε ὁ λοχαγὸς μανιώδης.

—Ὁ Ἑρρίκος τῆς Ναβάρρας, καὶ ὁ ὑποκόμης ντὲ Λαντινὸν!

ἦθλῶν μὲ πεντακόσιους ἄνδρας, μᾶς ὄρα μετὰ τὴν ἀναχώρη-
σίν σας, καὶ πρὶν προφτάσῃτε ν' ἀμυνηθῆτε, μπήκαν στὴν πόλι.
Κάναμε ὅ,τι μπόρεσαμε, μὲ αὐτοὶ ἦσαν περισσότεροι.
Ἀλλὰ ὁ λοχαγὸς δὲν ἀκούσε πεῖᾳ... Εἶχε ἐσοπῆσι σὲ φρι-
χτὸ ὄφρεολόγιο. Πᾶνε δόξες, ἐλπίδες, τιμές! Θὰ γινόταν τὸ κο-
ροῦθο ὄλου τοῦ βασιλέως!

Κ' ἔτσι ἔγινε πράγματι... Ὡς σήμερα δὲ ἀκόμα στίς

διηγήσεις των οἱ κάτοικοι
τῆς Νοτίου Γαλλίας, μετα-
ξὺ τῶν πολλῶν κατορθωμά-
των τοῦ βασιλέως Ἑρρίκου
Δ', διηγῶνται καὶ γελῶν
γιὰ τὴν ἀταλαγαθὴ τῆς Κρε-
άνς καὶ τοῦ Λουσινού.

